

**FABIO
STASSI**
ΣΚΟΤΟΝΟ
ΟΠΟΙΟΝ
ΘΕΛΩ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΟΤΣΗ

ΓΚΑΡΟΣ

ΣΚΟΤΩΝΩ ΟΠΟΙΟΝ ΘΕΛΩ

Το παρόν βιβλίο μεταφράστηκε με επιχορήγηση του Υπουργείου Εξωτερικών και Διεθνούς Συνεργασίας της Ιταλίας.

Questo libro è stato tradotto grazie a un contributo del Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale italiano.

Τίτλος πρωτοτύπου: *Uccido chi voglio*

© 2020, Sellerio Editore, Palermo

© 2022, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική έκδοση

Μετάφραση από τα ιταλικά: Δήμητρα Δότση

Επιμέλεια – Διόρθωση: Σταυρούλα Αλεξανδροπούλου

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2022

ISBN 978-960-572-476-4

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Fabio Stassi

ΣΚΟΤΩΝΩ ΟΠΟΙΟΝ ΘΕΛΩ

Μετάφραση
Δήμητρα Δότση

ΙΚΑΡΟΣ

Στον Τζάνι Μούρα, γιατί
η καρδιά σου αντηχούσε πιο δυνατά
κι από μια γραφομηχανή

Το να μην μπορείς να προσανατολιστείς σε μια πόλη δεν σημαίνει και πολλά πράγματα. Το να χαθείς, όμως, περιπλανώμενος σε μια πόλη, όπως χάνεσαι σε ένα δάσος, απαιτεί εκπαίδευση. Στην περίπτωση αυτή, τα ονόματα των δρόμων μιλούν στους περιπλανώμενους τη γλώσσα των ξερών κλαδιών που τρίζουν, ενώ οι μικροί δρόμοι στο εσωτερικό της πόλης αντανακλούν τόσο καθαρά τις ώρες της ημέρας, όσο και μια βουνοπλαγιά. Η τέχνη αυτή, που την έμαθα καθυστερημένα, εκπλήρωσε το όνειρό μου, τα πρώτα ίχνη του οποίου ήταν οι λαβύρινθοι που σχηματίζονταν στα στυπόχαρτα των τετραδίων μου.

ΒΑΛΤΕΡ ΜΠΕΝΓΙΑΜΙΝ,

*Τα παιδικά χρόνια στο Βερολίνο το χίλια εννιακόσια**

Παραληρούσε, παραήταν τραβηγμένο να νομίζει πως του είχαν αναθέσει μια έρευνα για να ανακαλύψει ότι ο ένοχος ήταν ο ίδιος. Πρώτα έπρεπε να διατυπώσει το αίνιγμα και μετά να δει αν μπορούσε να το λύσει.

ΡΙΚΑΡΝΤΟ ΠΙΛΙΑ,

Los casos del comisario Croce

* Βάλτερ Μπένγιαμιν, *Τα παιδικά χρόνια στο Βερολίνο το χίλια εννιακόσια*, μτφρ. Ιωάννα Αβραμίδου, Άγρα, 2005. [Σ.τ.Μ.]

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1959

Κάθεται σε μια πολυθρόνα με μαξιλάρια στο πλάι για να ακουμπάει το κεφάλι του. Το κομοδίνο είναι γεμάτο βιβλία. Παντού βιβλία, στα ράφια, στο γραφείο. Η μητέρα του είναι στην κουζίνα ή σε κάποιο άλλο μέρος του σπιτιού.

Πού και πού έχει την αίσθηση πως την ακούει να κινείται, να περνάει από τον διάδρομο, να κλείνει την πόρτα, αλλά μακριά, σαν από μια άλλη πόλη. Άρχισε να διαβάζει ένα καινούριο μυθιστόρημα με θέμα την παράξενη υπόθεση ενός γιατρού και υπογραμμίζει τις πρώτες αράδες με το απολειφάδι ενός ξυσμένου μολυβιού:

Ο δικηγόρος κύριος Άτερσον δημιουργούσε την εντύπωση πως ήταν τραχύς άνθρωπος· χαμόγελο ποτέ δεν φώτιζε το πρόσωπό του. Ήταν ψυχρός, μετρημένος και αμήχανος όταν μιλούσε, με οπισθοδρομικές απόψεις, αδύνατος, ψηλός, γκριζός και μονόχνοτος – και όμως, κατά παράδοξο τρόπο, γινόταν συμπαθητικός.*

Αν δεν διψούσε τόσο, θα περνούσε τις επόμενες δυο τρεις απογευματινές ώρες διαβάζοντας, ασάλευτος όπως πάντα. Θα φταίει η βόλτα στο μουσείο, όλοι εκείνοι οι πίνακες και τα αγάλματα, πάνω κάτω στις σκάλες του τεράστιου μεγάρου. Ακόμα

* Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον, *Δόκτωρ Τζέκιλ και κύριος Χάιντ*, μτφρ. Κυριάκος Χαλκόπουλος, Public βιβλιοθήκη, 2019. [Σ.τ.Μ.]

τον πονάνε τα πόδια του και φοβάται πως θα τον ξαναπιάνουν εκείνοι οι αφόρητοι πόνοι πίσω στη γάμπα, που τη νύχτα τον κάνουν και σφαδάζει στο κρεβάτι.

Ο γιατρός είπε στη μητέρα του ότι πρέπει να του δίνει υγρά, τα παιδιά τα έχουν ανάγκη. Είναι προτιμότερο να σηκωθεί, προτού καμιά κράμπα τού γραπώσει σαν μέγγενη τους μυς. Το μόνο που θα κάνει είναι να πάει στην κουζίνα, να γεμίσει ένα ποτήρι νερό και να το πιει μέχρι και την τελευταία σταγόνα. Μετά θα μπορεί και πάλι να διαβάσει με την ησυχία του.

Κι έτσι το αγόρι κατανικά την τεμπελιά του, χώνει το μολύβι στην τσέπη, κλείνει το βιβλίο και το αφήνει στην πολυθρόνα. Δεν χρειάζεται να αφήσει κάποιο σημάδι, καθώς μόλις το έχει αρχίσει. Ανοίγει την πόρτα του δωματίου. Βγαίνει στον διάδρομο.

Ο πατέρας του τον ξανάβαψε πρόσφατα. Διάλεξαν μαζί το χρώμα, ένα απαλό γαλάζιο. Του αρέσει η απόχρωση που παίρνει όταν ανάβουν τα φώτα στο ταβάνι, τη νύχτα. Τώρα όμως είναι απόγευμα και από το σαλόνι μπαίνει διάχυτο φως, που κάνει τους τοίχους να μοιάζουν πιο σκούροι.

Στην κουζίνα δεν είναι κανείς. Ανοίγει το ψυγείο. Το προηγούμενο βράδυ είχε αφήσει ένα μπουκάλι κόκα κόλα ανοιχτό. Θα έχει ξεθυμάνει σίγουρα. Γεμίζει το ποτήρι του, το ίδιο πάντα.

Στο σπίτι ο καθένας έχει το δικό του, δεν είναι δύσκολο, τρία άτομα είναι όλα κι όλα. Του πατέρα του είναι το μεγαλύτερο, έχει διαφορετικό σχήμα και μάλιστα του έρχεται συχνά η σκέψη ότι το ποτήρι που χρησιμοποιεί του μοιάζει κάπως. Χαζή σκέψη, το ξέρει, αλλά αν ο πατέρας του ήταν ποτήρι, κάπως έτσι τον φαντάζεται το παιδί: πιο φαρδύ από τα άλλα, με χοντρό και θαμπό γυαλί, απ' όπου δεν φαίνεται ποτέ τι περιέχει.

Και η μητέρα του μοιάζει με το ποτήρι της. Κυρίως ο λαιμός της, τόσο φίνος και μακρύς, σαν γυάλινος. Όταν ήταν πιο μικρός, την αποκαλούσε «καμηλοπάρδαλή μου».

Κι εκείνος;

Εκείνος μοιάζει με το ποτήρι του;

Δεν το ξέρει αυτό, γιατί τους τελευταίους μήνες έχει την αίσθηση πως το σώμα του έχει αρχίσει να αλλάζει. Έχει ψηλώσει, όχι πολλούς πόντους, αλλά αρκετούς για να το καταλάβει κι ο ίδιος· τα μαλλιά του από ίσια έχουν γίνει σπαστά και για να τα χτενίσει δεν του φτάνει πια μια χτένα. Τώρα στον καρπό του φοράει το ρολόι που του χάρισαν οι παππούδες του για τα γενέθλιά του.

Ίσως είναι ώρα να διαλέξει άλλο ποτήρι, σκέφτεται, όμως το σχέδιο που έχει πάνω τού αρέσει ακόμα. Δεν κρατιέται και αγγίζει το ανάγλυφο με το δάχτυλό του. Απεικονίζει ένα πουλί, μια μεγάλη κουκουβάγια με κλειστά φτερά. Σ' ένα βιβλίο διάβασε ότι οι κουκουβάγιες βλέπουν και στο σκοτάδι. Όσο θα πίνει από αυτό το ποτήρι, θα έχει κι εκείνος την ίδια δύναμη. Σε κάθε γουλιά, η όρασή του οξύνεται, είναι βέβαιος. Χύνει το ξεθυμασμένο αναψυκτικό και ακουμπάει το ποτήρι στον πάγκο της κουζίνας. Τον περιμένει ένα βιβλίο που φαίνεται πολύ ενδιαφέρον. Ο πόνος στο πόδι μάλλον του έχει περάσει. Σήμερα ίσως καταφέρει να τον αποφύγει. Έχει φτάσει ήδη στον διάδρομο, όταν ακούει έναν θόρυβο, έναν μικρό θόρυβο, σχεδόν ασήμαντο. Σαν τον πείρο μιας πόρτας που τρίζει.

Ακούγεται από κάποιο δωμάτιο. Η μητέρα του θα είναι που τελειώνει κάποια δουλειά. Ξέχασε να της πει ότι ένας πίνακας στο μουσείο που επισκέφτηκε τον έκανε να βάλει τα γέλια. Έμοιαζε με την γκριμάτσα που παίρνει ο πατέρας του ορισμέ-

να βράδια την ώρα του δείπνου. Δεν ήταν κάποια προσωπογραφία, για να λέμε την αλήθεια, δεν αναπαριστούσε καμία ανθρώπινη φιγούρα. Αν κάποιος τον ρωτούσε, δεν θα ήξερε να τον περιγράψει, ήταν απλώς ένα χαοτικό σύνολο από γραμμές και γεωμετρικά σχήματα, τίποτα παραπάνω. Κι όμως, αυτή η μουτζούρα του φάνηκε μεμιάς οικεία. Χρειάστηκε να το σκεφτεί λίγο, κοιτάζοντάς την από διάφορα σημεία της αίθουσας. Και μετά κατάλαβε· από μια γωνιά αντίκρισε εκείνη τη στρογγυλή, άψυχη, ανόητη έκφραση που τόσο καλά ξέρει και η μητέρα του.

Ο πατέρας δεν καταλαβαίνει τι είναι αυτό που τους κάνει και διασκεδάζουν έτσι. Δεν θα υποπτευόταν ποτέ ότι εκείνον κοροϊδεύουν μητέρα και γιος, με όλα αυτά τα γελάκια και τις ματιές που ανταλλάσσουν. Τον τελευταίο καιρό αυτή η συνοχή τους έχει αρχίσει να τον εκνευρίζει.

Στην αρχή, οι εκρήξεις του θυμού του κατέληγαν να τον κάνουν πιο αστείο. Το βλέμμα του σκλήραινε, το σαγόνι του άρχιζε να τρέμει. Και μετά άλλαξε εντελώς. Άρχισε να υπερβάλλει. Να τα βάζει μαζί τους. Να λέει στη μητέρα του όλα αυτά τα πράγματα: ότι εκείνος δούλεψε σαν μουλάρι, ενώ εκείνη έκανε ντόλτσε βίτα μ' αυτή τη μισοδουλειά που είχε βρει δυο βήματα από το σπίτι, εκείνη και όλες της οι συνάδελφοι, που το μόνο που ήξεραν να κάνουν ήταν να καπνίζουν και να κουτσομπολεύουν άσκοπα στα μπαλκόνια του δήμου. Και από τότε κόπηκαν τα γέλια.

Τώρα πια συμβαίνει όλο και πιο συχνά. Όταν γυρίζει στο σπίτι το βράδυ, ο πατέρας του τα βάζει με όλο τον κόσμο. Το βραδινό τραπέζι καταλήγει σε νεκρική σιγή, τόσο βαθιά που το αγόρι αναγκάζεται να τρώει πιο αργά, σαν σαλιγκάρι, επειδή φοβάται ότι, ακόμη κι αν ακουμπήσει απλώς το πιρούνι του στο πιάτο, εκείνος μπορεί να εκνευριστεί.

Γι' αυτό, στο τέλος πηγαίνει πάντα στο δωμάτιό του να διαβάσει. Διαβάζει τα πάντα, αλλά πιο πολύ απ' όλα διαβάζει μυθιστορήματα. Και το κάνει με την ίδια λυσσαλέα έχθρα με την οποία ο πατέρας του επιστρέφει από τη δουλειά. Το φωτιστικό μένει αναμμένο μέχρι αργά, έστω κι αν την επομένη ξυπνάει με τα χίλια ζόρια για να πάει στο σχολείο. Ευτυχώς δεν έχει κανένα πρόβλημα με τις δασκάλες του, επειδή μιλάει ωραία και έχει εξαιρετική μνήμη, και όλοι είναι ικανοποιημένοι μαζί του και τον θεωρούν έναν από τους πιο γερούς μαθητές του σχολείου. Του συγχωρούν ακόμα και την αφηρημάδα του.

Όχι, μάλλον έκανε καλά που δεν είπε τίποτα στη μητέρα του για τον πίνακα. Πριν από δυο βδομάδες τη βρήκε με τις παλάμες στο πρόσωπο, στην άκρη της μπανιέρας. Του είπε ότι μόλις είχε πλυθεί, αλλά ήταν προφανές πως έλεγε ψέματα. Και την επομένη να την πάλι, να πηγαίνει πέρα δώθε στο σπίτι, με βλέμμα χαμένο και το κολονάτο ποτήρι στο χέρι.

Σήμερα όμως φαίνεται να έχει ξαναβρεί τον εαυτό της. Μέχρι που αστειεύτηκε στο γεύμα. Του χάρισε μάλιστα κι αυτό το καινούριο βιβλίο, λέγοντάς του ότι το είχε διαβάσει κι εκείνη στην ηλικία του και πολλές άλλες φορές ακόμη τα επόμενα χρόνια. Το αγόρι ανυπομονεί να μάθει τι θα συμβεί σ' αυτό το μυθιστόρημα και γιατί είναι τόσο διάσημο. Αν είναι αλήθεια τελικά, όπως υποστηρίζει η μητέρα του, πως όλοι μέσα μας έχουμε και το καλό και το κακό. Το τρίξιμο ακούγεται και πάλι. Δεν είναι από το σαλόνι. Στα πόδια του φοράει μόνο κάλτσες και κάτω έχει μοκέτα. Το σκέφτεται λίγο και αποφασίζει να γυρίσει πίσω.

Ξαναπερνάει μπροστά από την κουζίνα κι από την πόρτα του μπάνιου. Η κρεβατοκάμαρα των γονιών του είναι κλειστή. Κάνει να ανοίξει, όμως κάποιος έχει κλειδώσει από μέσα. Ακουμπάει

το αυτί του στο λευκό ξύλο. Ναι, αποκεί ακούγεται το τρίξιμο. Μαμά; φωνάζει, όμως κανείς δεν του απαντά. Θα μπορούσε να κρυφοκοιτάξει από την κλειδαριά. Κλείνει το ένα μάτι του και πλησιάζει το άλλο. Το φως στο δωμάτιο είναι σβηστό, το σκοτάδι αδιαπέραστο. Κάνει να φύγει όταν ξαφνικά θυμάται ότι δεν πρέπει να βιάζεται. Έτσι κάνουν οι κουκουβάγιες. Κάθονται εκεί, κουρνιασμένες σ' ένα κλαδί, και κοιτάζουν το δάσος, ώσπου αρχίζουν και φωσφορίζουν τα μάτια τους και μπροστά τους αναφαίνονται οι σκιές του δάσους, το σύμπλεγμα των κλαδιών, το γοργό πέρασμα κάποιου ζώου. Και επιτέλους το δωμάτιο ξεπροβάλλει μπροστά του, το ένα έπιπλο μετά το άλλο.

Η πολυθρόνα δίπλα στο κρεβάτι,
το κομοδίνο,
ο μικρός ξύλινος σταυρός.

Τον πλημμυρίζει η ίδια αίσθηση όπως τότε που τον πήγαν στο τσίρκο, μ' εκείνον τον ταχυδακτυλουργό που εξαφάνιζε και εμφάνιζε τα πράγματα κατά πώς ήθελε. Έχει την εντύπωση πως το φως λάμπει σε όλο το δωμάτιο, σαν το νερό ενός λάκκου.

Να η ντουλάπα,
ο καθρέφτης δίπλα στο παράθυρο
και στον καθρέφτη...

Το αγόρι νιώθει κάτι υγρό να αυλακώνει τα μάγουλά του. Στο βιβλίο για τα αρπακτικά πουλιά διάβασε ότι οι κουκουβάγιες έχουν τρία βλέφαρα. Τους χρησιμεύουν για να προστατεύουν το πιο σημαντικό όπλο τους. Τα δικά του βλέφαρα όμως είναι μόνο δύο, και δεν αρκούν για να συγκρατήσει την παρόρμησή του να βάλει τα κλάματα.

Το πρώτο δάκρυ έχει κιόλας κυλήσει μέχρι τη γωνία του στόματός του. Μπορεί να το γλείψει, να νιώσει την αρμύρα. Το

δεύτερο όμως έχει άλλη γεύση. Γεύση σίδηρου, γραφίτη. Τα χέρια του τρέμουν, και με το ένα κρατάει ακόμη γερά στη γροθιά του το μολύβι.

Κάνει δύο βήματα πίσω, ώσπου νιώθει τον τοίχο του διαδρόμου στην πλάτη του.

Κι ύστερα σωριάζεται στο πάτωμα.

Σ' αυτή τη στάση τον βρίσκει ο πατέρας σου, μία ώρα μετά.

Ήταν μια κουραστική μέρα. Είχε αναγκαστεί να διακυβεύσει μια πολύ περίπλοκη οικονομική υπόθεση. Αν όλα πήγαιναν κατ' ευχήν, θα κέρδιζε και εκείνος και η εταιρεία ένα μεγάλο κεφάλαιο. Δεν ήταν όμως σίγουρος ότι η έκβαση θα ήταν θετική. Τους τελευταίους μήνες τίποτα δεν πήγαινε καλά, το πλεονέκτημα που είχε κερδίσει σε διάφορους τομείς κινδύνευε να γίνει καπνός, το ρίσκο ήταν πολύ μεγάλο κι εκείνος είχε σηκώσει πιο ψηλά τον πήχη. Ένωθε εξαντλημένος, βαρύς. Κρέμασε το σακάκι του στην κρεμάστρα της εισόδου και μετά πήγε στο μπάνιο να ρίξει νερό στο πρόσωπό του.

Στην αρχή νόμιζε πως ήταν καμιά στοίβα με ρούχα που τα είχε πετάξει η γυναίκα του εκεί, στον διάδρομο, για να τα βάλει για πλύσιμο. Κοντοστάθηκε λίγα μέτρα πιο κει και έκανε να εστιάσει το βλέμμα του. Ήταν λες και ο εγκέφαλός του αρνιόταν να το προσδιορίσει. Ένας ακαθόριστος μπόγος από γραμμές και χρώματα. Μονάχα έπειτα από μερικά μακρόσυρτα, ατελείωτα δευτερόλεπτα κατάλαβε ότι εκείνη η ανυπεράσπιστη ξυπόλυτη μαριονέτα, με το βλέμμα μάταια καρφωμένο στον τοίχο που είχε βάψει πρόσφατα, ήταν ο γιος του. Είχε δύο τρύπες στη θέση των ματιών κι ένα μολύβι με σπασμένη μύτη ανάμεσα στα ματωμένα του χέρια.